

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Навчальний рік 2023-2024

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ»
(назва освітнього компоненту)

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти **очна**
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань **23 «Соціальна робота»**
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність **231 «Соціальна робота»**
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Соціальна робота»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс **2-й**

Силабус освітнього компоненту розглянуто
на засіданні кафедри громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем громадського здоров'я

Протокол від
“28” серпня 2023 року № 14

Протокол від
“29” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри

Голова

(підпис)

проф. В.А. Огнев
(прізвище та ініціали)

(підпис)

проф. В.А. Огнев
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Огнев В.А. – д. мед. н., професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;
2. Гапонова Е.О. – к.е.н., доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я.

ДАНИ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Мельниченко Олександр Анатолійович , професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, доктор наук з державного управління, професор
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Публічне управління розвитку суспільних процесів, національної економіки та окремих її галузей (сфер діяльності), передусім, сфери охорони здоров'я; детінізація економіки, боротьба з корупцією, правова та соціальна відповідальність; протидія злочинам.
Контактний телефон	+38-(050) 162-73-50
Корпоративна пошта викладача	oa.melnychenko@knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Середа 15.30-17.00
Локація (очні)	м. Харків, пр. Науки, 4, корп. А, 3 поверх, кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Нестеренко Валентина Геннадіївна , доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.мед.н., доцент
Професійні інтереси	Громадське здоров'я, public health, менеджмент охорони здоров'я, проектний менеджмент
Контактний телефон	+38-095-30-71-170, 057-707-73-20
Корпоративна пошта викладача	vh.nesterenko@knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Четвер 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Міщенко Марина Михайлівна , доктор філософії, асистент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	громадське здоров'я, доказова медицина з основами сучасної епідеміології, біостатистика. Сайт університету: https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-gromadskogo-zdorov-ya-ta-upravlinnya-ohoronoyu-zdorov-ya/ АСУ: http://31.128.79.157:8080/profile/marihy Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=21610 ORCID: 0000-0002-4755-9384
Контактний телефон	+38-066-165-70-83
Корпоративна пошта викладача	mm.mishchenko@knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Четвер 15.30-17.00.
Локація (очні)	Аудиторія кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Менеджмент соціальної роботи» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Соціальна робота» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 23 «Соціальна робота», спеціальності 231 «Соціальна робота».

Опис освітнього компоненту (анотація) Освітній компонент «Менеджмент соціальної роботи» включає в себе інформацію щодо предмету та його загальних принципів, професійної ролі соціального працівника, роботі соціальних організацій, проблем соціального захисту людини, медико-соціальних наслідків й запобігань хворобам.

Предметом вивчення освітнього компоненту є форми, методи, умови здійснення адміністративної роботи в системі соціальних служб, що функціонують у галузі захисту населення.

Міждисциплінарні зв'язки: Освітній компонент «Менеджмент соціальної роботи» займає важливе місце в програмі підготовки здобувачів вищої освіти та інтегрується з іншими освітніми компонентами: «Система організації соціальних служб», «Медико-соціальні основи здоров'я», «Основи медичних знань», «Ведення професійних документів», «Соціальна робота» та ін.

Пререквізити для вивчення освітнього компоненту необхідні знання таких освітніх компонентів: «Економічні основи соціальної роботи», «Медико-соціальні основи соціальної роботи».

Постреквізити: Основні положення освітнього компоненту «Менеджмент соціальної роботи» мають застосовуватися при вивченні суміжних освітніх компонентів: «Система організації соціальних служб», «Етика соціальної роботи».

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE:

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5614>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Метою вивчення освітнього компоненту є формування теоретичних знань і практичних навичок у галузі управління соціальними процесами у державі.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту є формування у здобувачів вищої освіти уявлення щодо специфіки теоретичних і практичних аспектів організації та управління в системі державних соціальних закладів;

формування основних понять та категорій соціального менеджменту; аналіз основних напрямків сучасної соціальної політики, діяльності соціальних служб і механізмів реалізації даної діяльності з метою формування у здобувачів вищої освіти комплексних знань; формування уявлень щодо факторів і механізмів процесів модернізації системи соціального захисту населення та її соціальної інфраструктури, а саме мережі соціальних служб та організацій.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральна:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові, предметні):

ФК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

ФК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

ФК 7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

ФК 12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.

ФК 13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причиннонаслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПРН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

ПРН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

ПРН 18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

Здатність до аналізу важливих соціальних проблем і процесів.

Здатність до планування, організації та управління.

Здатність до аналізу політичних явищ та процесів, розуміння основ і закономірностей світового історичного процесу та роль людини у ньому.

Здатність до кооперації із колегами та співробітниками, створювати сприятливі умови для ефективної взаємодії у колективі, приймати оптимальні управлінські рішення.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3.	Галузь знань: 23 «Соціальна робота» (шифр і назва)	Нормативна	
Загальна кількість годин – 90.	Спеціальність: 231 «Соціальна робота» (шифр і назва)	Рік підготовки (курс):	
		2-й	-й
		Семестр	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 40. самостійної роботи студента – 50.	Освітній ступінь: перший (бакалаврський) ОПП: «Соціальна робота»	Лекції	
		10 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		50 год.	год.
		Індивідуальні завдання: год.	
Вид підсумковою контролю: залік.			

2.1 Опис освітнього компоненту

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Основні поняття та категорії соціального менеджменту	2	вступна
2	Організація структури соціального менеджменту	2	тематична
3	Особливості організації діяльності соціальних служб	2	тематична
4	Соціальна політика як інструмент розвитку соціальної сфери	2	проблемна
5	Менеджмент в організаціях соціальної сфери	2	тематична

2.2.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Основні поняття та категорії соціального менеджменту	2	Бесіда, розповідь-пояснення	Усне опитування, тестовий контроль
2	Організація структури соціального менеджменту	4	Ділова гра	Письмове опитування, тестовий контроль,

				індивідуальні завдання
3	Особливості організації діяльності соціальних служб	4	Бесіда, розповідь-пояснення	Усне опитування, тестовий контроль
4	Соціальна політика як інструмент розвитку соціальної сфери	4	Бесіда, розповідь-пояснення	Усне опитування, тестовий контроль
5	Менеджмент в організаціях соціальної сфери	4	Ділова гра	Письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання
6	Інноваційні технології здійснення соціального менеджменту	4	Бесіда, розповідь-пояснення	Усне опитування, тестовий контроль
7	Управління соціальним розвитком організації	4	Ділова гра	Письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання
8	Система інформаційного забезпечення соціального менеджменту	4	Бесіда, розповідь-пояснення	Усне опитування, тестовий контроль

2.2.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Основні поняття та категорії соціального менеджменту	6	Робота з літературою	Тестовий контроль
2	Організація структури соціального менеджменту	6	Презентація	Письмове опитування
3	Особливості організації діяльності соціальних служб	6	Робота з літературою	Письмове опитування
4	Соціальна політика як інструмент розвитку соціальної сфери	6	Презентація	Тестовий контроль
5	Менеджмент в організаціях соціальної сфери	6	Презентація	Письмове опитування
6	Інноваційні технології здійснення соціального менеджменту	6	Робота з літературою	Письмове опитування
7	Управління соціальним розвитком організації	6	Презентація	Тестовий контроль
8	Система інформаційного забезпечення соціального менеджменту	8	Робота з літературою	Письмове опитування

Методи навчання: лекція, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, метод проєктів, дебати.

Методи контролю:

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему.

Підсумковий контроль: залік.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ», затвердженій наказом ХНМУ № 181 від 21.08.2021.

Поточна навчальна діяльність здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння здобувачами кожної теми освітнього компоненту та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність проводиться відповідно до чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ», затвердженій наказом ХНМУ № 181 від 21.08.2021.

Підсумковий бал за ПНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. Відповідно до вказаної Інструкції, перерахунок середньої оцінки за поточну навчальну діяльність (ПНД) у багатобальну шкалу, для освітніх компонентів, що завершуються іспитом проводиться відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1

**Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для освітніх компонентів, що завершуються заліком)**

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		

4.45-4,46	178	3.67-3,69	147
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139

Підсумкове заняття (ПЗ) проводиться за розкладом, під час останнього заняття.

Методика проведення підсумкового заняття передбачає оцінювання освоєння теоретичних знань та практичних навичок (критерії оцінювання – «виконав» або «не виконав»). Під час оцінювання знань здобувача, що входять до даного підсумкового заняття (ПЗ) виставляється оцінка за національною шкалою, яка рахується як оцінка за ПНД.

3.2. Питання до заліку:

1. Класична школа управління
2. Школи науки управління
3. Менеджмент як вид професійної діяльності
4. Функції менеджменту.
5. Планування як функція менеджменту.
6. Стратегічне планування у менеджменті: значення, сутність та рівні розробки управлінської стратегії.
7. Визначення та сутність цільового управління.
8. Системний підхід в управлінні медичними організаціями.
9. Класифікація закладів охорони здоров'я та їх особливості.
10. Ліцензування та акредитація діяльності медичних організацій.
11. Основні принципи управління.
12. Методи управління.
13. Поняття управлінського рішення. Механізми прийняття рішень.
14. Контроль як функція управління. Поняття контролю та його основні типи.
15. Етапи процесу контролю.
16. Бар'єри та супротив контролю.
17. Контроль специфічних аспектів організаційної поведінки.
18. Особливості організаційної поведінки: формальні та неформальні групи.
19. Значення управління. Концепція типів управління за Макгрегором.
20. Основні теорії управління.
21. Характеристика типів та стилів управління.
22. Значення ролі та функції керівника.
23. Сучасні концепції лідерства.
24. Сутність ситуаційного підходу до управління. Концепції ситуаційного лідерства.
25. Поняття організаційного конфлікту та його структура. Особливості управління конфліктною ситуацією.
26. Види організаційних конфліктів.
27. Функції конфліктів і форми їх вирішення.
28. Комунікації в управлінні: сутність, структура, процес.
29. Влада та її форми.
30. Лідерство та влада.
31. Управління персоналом: основні етапи і проблеми.
32. Особливості управління персоналом в охороні здоров'я.
33. Поняття, структура та зміст організаційної культури.
34. Розвиток організаційної культури.

35. Управління організаційною культурою.

3.3. Контрольні питання

1. Поняття «організації», ознаки соціальної організації.
2. Соціальна організація як суб'єкт та об'єкт управління.
3. Стадії виникнення соціальної організації.
4. Методи формування організації.
5. Поняття і характеристика життєвого циклу організації.
6. Законодавчі норми управління соціальною організацією.
7. Структура і принципи управління соціальними організаціями.
8. Термін «організаційна культура», та її роль у формуванні соціальної організації системи соціального захисту населення.
9. Сутність та характеристика соціальної організації.
10. Види соціальних служб і організацій, напрямки їх діяльності в рамках професійної соціальної роботи.
11. Організаційна структура системи соціального захисту населення на регіональному рівні.
12. Загальні правила організації та принципи діяльності соціальних організацій
13. Планування діяльності соціальних організацій.
14. Контроль: значення, класифікація, особливості реалізації в діяльності соціальної організації.
15. Управління персоналом в соціальній організації.
16. Концепція управління персоналом.
17. Специфіка управління персоналом соціальних організацій та основні аспекти кадрового менеджменту.
18. Особливості управління персоналом в організаціях системи соціального захисту населення.

3.4. Індивідуальні завдання:

1. Особливості управлінської та організаційної культури в Україні та у європейських країнах.
2. Наукові школи соціального менеджменту.
3. Стратегічний соціальний менеджмент. Особливості його становлення в європейських країнах.
4. «Людський ресурс» - сутність і можливості використання.
5. Механізм вироблення і реалізації соціальної політики в регіонах.
6. Регіональний соціальний менеджмент: сутність, тенденції розвитку.
7. Соціальний менеджмент: сутність, структура і тенденції розвитку.
8. Методи соціального менеджменту. Шляхи їх оптимального застосування та раціонального поєднання.
9. Соціальна сфера менеджменту: шляхи раціонального використання і проектування.
10. Соціальне проектування як найважливіший метод менеджменту.
11. Інформаційно-аналітичне забезпечення соціального менеджменту.
12. Ресурси соціального менеджменту. Шляхи їх реформування.
13. Мотиваційна сфера соціального менеджменту: шляхи раціонального використання.
14. Особистість соціального менеджера.
15. Технології самопізнання і самоорганізації в соціальному менеджменті.
16. Муніципальний соціальний менеджмент: стан і тенденції розвитку.
17. Розвиток програмних методів управління в соціальному менеджменті.
18. Корпоративний соціальний менеджмент: сутність, тенденції розвитку.
19. Соціальна інженерія як метод вирішення сучасних соціальних проблем.
20. Теоретична модель інноваційного управління фірмою.

21. Шлях суспільного розвитку і кардинальні питання соціального менеджменту.
22. Сучасна управлінська парадигма: сутність, напрямки розробки і реалізації.

3.6. Правила оскарження оцінки

Студент звертається із відповідним запитом до викладача, який переглядає наявні результати навчальної діяльності студента, що підлягають оцінюванню, при цьому за об'єктивних умов (виявлені технічні помилки) набрані бали можуть бути підвищені. У ситуації, коли студент претендує на вищий бал і вважає оцінювання результатів його навчальної діяльності необ'єктивним, на кафедрі створюється комісія, яка пропонує здобувачу у визначеній формі (усній/письмовій) продемонструвати рівень набутих знань, умінь і навичок з даного освітнього компоненту. Бали можуть підвищитися в тому випадку, якщо студент підтверджує задекларований ним рівень знань.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Політика освітнього компоненту полягає у дотриманні Етичного Кодексу, укладеного університетською спільнотою, в якому визначено основні моральні принципи (Кодекс корпоративної етики ХНМУ представлений на сайті <http://knmu.edu.ua>)

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою освітнього компоненту. Якщо здобувач пропустив навчальне заняття він має його відпрацювати відповідно до «Положення про порядок відпрацювання студентами Харківського національного медичного університету навчальних занять». Відпрацювання проводяться щоденно черговому викладачу кафедри.

У разі, якщо здобувач не здав вчасно індивідуальне завдання з поважної причини, необхідно повідомити викладача про таку ситуацію та встановити новий строк здачі. Якщо здобувач не встигає з виконанням індивідуального завдання він може попросити у викладача відкладення терміну з обґрунтуванням причини невчасного виконання (викладач вирішує в кожній конкретній ситуації чи є сенс продовження строку виконання і на який термін).

У разі невиконання завдань під час навчальних занять, чи невиконання частини такого заняття викладач виставляє незадовільну оцінку, яку здобувач має перескласти викладачеві у вільний час викладача і здобувача, який слід попередньо призначити.

Під час лекційного заняття здобувачам вищої освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші.

Під час практичних занять очікується достатній рівень підготовленості здобувачів до них та активна участь в роботі і виконанні поставлених викладачем завдань. Зокрема, очікується активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час занять важливі:

- повага до колег, ввічливість та вихованість,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливості та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента /-ки),
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами, підготовленість до заняття.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у різноманітних науково-комунікативних заходах з предметного профілю.

Успішне проходження курсу вимагає дотримання академічної доброчесності, знання та вміння використовувати при підготовці до занять та виконанні завдань Положення про порядок перевірки у Харківському національному університеті текстових документів – дисертаційних

робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Успішне опанування освітнього компонента вимагає дотримання засад академічної доброчесності. Відповідно до ст.42 Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту», враховуючи рекомендації НАЗЯВО (від 29.10.2019 р. протокол № 11) в ХНМУ запроваджено систему розвитку академічної доброчесності, основні положення якої розміщено на сайті ЗВО: Кодекс академічної доброчесності ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 305) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/kodex_ad.pdf); Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf); Положення про Комісію з доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf); Положення про порядок перевірки у Харківському національному медичному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2020 р. № 195); Положення про підготовку та захист магістерських робіт студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «магістр» у ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 371) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_magistr.pdf). Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. ХНМУ підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Баєва О.В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я: навчальний посібник. URL: <https://textbook.com.ua/medicina/1473451399>
2. Буряк Р.І., Збарський В.К., Талавиря М.П., Бондаренко В.М. Маркетинг: підручник. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2023. 538 с.
3. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Мелітополь: Колор Принт, 2020. 204 с.
4. Зозульов О.В., Царьова Т.О., Гавриш Ю.О. Маркетинг: навчальний посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 298 с.
5. Іваненко Л.М., Боєнко О.Ю. Маркетинг: навчальний посібник. Вид. 3-є, доп. і перероб. Вінниця: ДНУ ім.єні Василя Стуса, 2022. 362 с.
7. Маркетинг: навчальний посібник / за ред. Н.Р. Іванечко. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 180 с.
8. Менеджмент: підручник / під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Рута, 2021. 856 с.
9. Павлов К.В., Лялюк А.М., Павлова О.М. Маркетинг: теорія і практика: підручник. Луцьк: Волинь-поліграф, 2022. 408 с.
10. Софієнко А.В., Шукліна В.В., Набока Р.М. Теоретичний маркетинг: навчальний посібник. 2-е вид., перероб. і доп. Херсон: Книжкове вид-во ФОП Вишемирський, 2021. 494 с.
11. Соціальна медицина, громадське здоров'я: навчальний посібник: у 4 т. / за заг. ред. В.А. Огнева. Харків: Вид-во ХНМУ, 2023. Т. 4. Економіка охорони здоров'я. 355 с.
12. Шкільняк М.М, Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 258 с.

Допоміжна

1. Мельниченко О.А., Овчарова Ж.М. Стратегія подальшого розвитку сфери охорони здоров'я Харківської області як засіб публічного реагування. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 4. С. 418–430.
2. Мельниченко О.А., Овчарова Ж.М., Лобойко К.М., Макарова В.І. Пропаганда турботи про власне здоров'я як засіб публічного реагування на виклики сьогодення. *Вісник післядипломної освіти. (Серія: Соціальні та поведінкові науки. Управління та адміністрування)*. 2024. Вип. 27. С. 143–158./
3. Amason A.C., Ward A. *Strategic Management: From Theory to Practice*. 2nd Edition. 2021. 342 p.
4. Carr M., Beck M. *Healthcare Management Control: A Research Overview*. 2022. 90 p.
5. Joyce P. *Strategic Management and Governance: Strategy Execution Around the World*. 2022. 264 p.
6. Mayzell M.D. *The Resilient Healthcare Organization. How to Reduce Physician and Healthcare Worker Burnout*. Productivity Press, 2021. 204 p.
7. Rosenbloom D.H., Kravchuk R.S., Clerkin R.M. *Public Administration: Understanding Management, Politics, and Law in the Public Sector*. 9th Edition. 2022. 660 p.
8. Shafritz J.M., Russell E.W., Borick C.P., Hyde A.C. *Introducing Public Administration*. 10th Edition. 2022. 268 p.
9. Tavakoli M., Davies H.T.O. *Quality in Health Care. Strategic Issues in Health Care Management*. Routledge, 2021. 246 p.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- Всесвітня організація охорони здоров'я www.who.int
- Європейська база даних «Здоров'я для всіх»
<https://gateway.euro.who.int/ru/datasets/european-health-for-all-database>
- Кохрейнівський центр доказової медицини www.cebm.net
- Кохрейнівська бібліотека www.cochrane.org
- Національна медична бібліотека США – MEDLINE www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
- Центр контролю та профілактики захворювань www.cdc.gov
- Центр громадського здоров'я МОЗ України www.phc.org.ua
- Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх»:
<http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
- Журнал British Medical Journal www.bmj.com
- Журнал Evidence-Based Medicine www.evidence-basedmedicine.com

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією у ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf)

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами вищої освіти ХНМУ окремих освітніх компонентів понад обсяг навчального плану (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyv_dyvc.pdf)

Положення про визнання результатів неформальної освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_neform_osv-1.pdf)

Документи щодо поширення інклюзивної освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/proekt_polog_inkl_navch.pdf)